

14.12.2023

EOAK/4992/2021

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Maija Saksin

Esittelijä: Esittelijäneuvos Terhi Arjola-Sarja

AJONEUVON ROMUTUSPALKKIESTA TIEDOTTAMINEN

1 ASIAN TAUSTA

Laki henkilöautojen romutuspalkkiosta vuosina 2020 ja 2021 (jälj. romutuspalkkiolaki) tuli voimaan 1.12.2020. Liikenne- ja viestintävirasto antoi lakia koskevassa neuvonnassaan ja muussa viestinnässään ensin tietoja, joiden mukaan niin sanottu nippuromutus on mahdollinen, mutta muutti sittemmin laintulkintaansa ja sen mukaista viestintäänsä niin, ettei tämä olekaan mahdollista. Julkisuudessa esitettyjen tietojen perusteella viraston aiempaan laintulkintaan ja viestintään luottaen useampi henkilö oli tehnyt useidenkin autojen romutuksia romutuspalkkioiden saamiseksi yhden lain edellytykset täyttävän auton hankkimiseksi. Myös oikeusasiamiehelle saapui asiasta useita kanteluita. Kanteluissa oli pääosin kysymys laista tiedottamisesta, laintulkinnasta ja tuon tulkinnan sekä tiedottamisen muuttumisesta.

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 4 §:n nojalla otin omasta aloitteestani tutkittavaksi Liikenne- ja viestintäviraston menettelyn asiassa.

2 SELVITYS

2.1 Liikenne- ja viestintäviraston selvitys

Liikenne- ja viestintävirasto antoi romutuspalkkiota koskeneissa kanteluasioissa EOAK/581/2021 ja EOAK/605/2021 selvityksen (Dnro TRAFICOM/49983/03.05.03/2021). Päätettyäni ottaa asian omana aloitteenani tutkittavaksi viraston selvitys on mainituissa kanteluasioissa annetuissa vastauksissa ilmoitetun mukaisesti otettu tässä omassa aloitteessani huomioon.

Liikenne- ja viestintävirastolle edellä tarkoitetuissa asioissa osoitetussa selvityspyynnössäni pyysin kiinnittämään selvityksessä huomiota erityisesti siihen, miten lakia oli kysymyksessä olevin kohdin Liikenne- ja viestintävirastossa tulkittu ja oliko tulkinta mahdollisesti muuttunut sekä Liikenne- ja viestintävirastosta asiasta annettuun neuvontaan ja tiedottamiseen. Lisäksi pyysin arvioimaan asiaa hyvään hallintoon kuuluvan luottamuksensuojan valossa.

Liikenne- ja viestintäviraston selvityksessä on esitetty muun muassa seuraavaa.

Liikenne- ja viestintäviraston neuvonnassa ja viestinnässä kerrottiin lain voimaantulosta 1.12.2020 alkaen 4.1.2021 saakka, että yhtä useamman romutuspalkkion myöntäminen yhden auton hankintaa varten olisi mahdollista (ns. niputuspalkkio). Neuvonnassa oli tauko 4.1.-18.1.2021 välisen ajan, kun laintulkintaa selvitettiin. Tauon jälkeen saman sisältöistä neuvontaa annettiin vielä 18.-22.1.2021 välisen ajan. Viraston kotisivuilla oli myös tämän sisältöinen viraston tiedote. Viestintä ja neuvonta muutettiin lain tulkinnan muuttumisen vuoksi 25.1.2021 alkaen siten, että yhtä hankittavaa ajoneuvoneuvoa kohden voidaan myöntää vain yksi romutuspalkkio.

Romutuspalkkiosäännöksen tulkinnasta ja sen muuttumisesta selvityksessä on ensinnäkin kerrottu, että aiemmissa romutuspalkkiokampanjoissa vuosina 2015 ja 2018 romutuspalkkiota myönnettiin yksi palkkio yhtä uutta hankittua autoa varten. Liikenne- ja viestintävirasto oli suunnitellut soveltavansa avustuksen määrää koskevaa säännöstä samalla tavalla myös vuosien 2020 ja 2021 romutuspalkkiolain osalta.

Muutama päivä ennen romutuspalkkiolain voimaantuloa 1.12.2020 käytiin Twitter-keskustelu, jossa liikenne- ja viestintäministeriön virkamies vastasi, että useamman romutuspalkkion hakeminen eli palkkioiden ns. niputtaminen olisi mahdollista yhden uuden vähäpäästöisen henkilöauton hankintaa varten. Liikenne- ja viestintävirasto tiedusteli lain valmistelijoilta tällaisesta laintulkinnasta. Käytyjen keskusteluiden perusteella Liikenne- ja viestintävirasto muutti säännöksen tulkintaansa siten, että useamman romutuspalkkion myöntäminen olisi mahdollista yhden auton hankintaa varten. Keskusteluissa todettiin, että romutuspalkkiolaki ei selkeästi kiellä useamman palkkion myöntämistä, ja tällainen säännöksen tulkinta olisi asiakasystävällistä.

Vuosien 2015 ja 2018 romutuspalkkiokampanjoissa sovelletun lainsäädännön mukaan avustusta voitiin maksaa samasta henkilöautosta ainoastaan kerran. Tätä säännöstä tulkittiin tuolloin sekä romutettavaa autoa että hankittavaa autoa koskevaksi rajoitukseksi siten, että yhdestä romutetusta autosta voitiin maksaa vain yksi romutuspalkkio ja että yhden auton hankintaan voitiin myöntää vain yksi romutuspalkkio.

Vuoden 2020 romutuspalkkiolain vastaava 2 §:n 4 momentti erosi aiemmasta siten, että se koskee vain romutettavaa autoa. Katsottiin, että lakia voitaisiin tulkita siten, että yhden uuden auton hankintaan voitaisiinkin myöntää useampi romutuspalkkio. Laki ei selkeästi kieltänyt yhtä useamman palkkion myöntämistä. Tätä tulkintaa tuki lisäksi se, että muihin ajoneuvoihin kohdistuviin avustuksiin liittyy selkeitä rajoituksia ja kieltoja lainsäädännössä.

Romutuspalkkioiden niputushakemusten määrä suureni jo vuoden 2020 lopussa. Liikenne- ja viestintäministeriössä aloitettiin romutuspalkkiolain muutoksen pikainen valmistelu heti vuoden 2021 alussa. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi romutuspalkkiolain muuttamisesta annettiin 14.1.2021. Esityksen tarkoituksena oli täsmentää romutuspalkkion myöntämisen laissa säädettyjä edellytyksiä siten, ettei usean romutuspalkkion hyödyntäminen yhden auton hankintaan ollut mahdollista.

Myönnettävien romutuspalkkioiden määrää koskeva lain tulkinta oli kuitenkin tuolloin edelleen epäselvä Liikenne- ja viestintävirastossa. Siihen vaikutti myös lainmuutokseen sisältynyt siirtymäsäännös siitä, että ennen lainmuutoksen voimaantuloa tehtyihin hakemuksiin sovelletaan alkuperäistä romutuspalkkiolakia. Samoin siihen vaikutti 14.1.2021 julkaistu liikenne- ja viestintäministeriön [tiedote](#). Lain muuttamista koskevan hallituksen esityksen ja sitä koskeneen tiedotteen julkaisemisen jälkeen niputushakemusten määrä suureni merkittävästi.

Lain tulkintaa tarkasteltiin Liikenne- ja viestintävirastossa lain muuttamisesityksen valmistelun aikana 4.1.-18.1.2021. Sen jälkeen Liikenne- ja viestintävirasto julkaisi 18.1.2021 viraston kotisivuilla tiedotteen, jonka mukaan: "Uuden lain voimaantuloon asti toimitaan kuten tähänkin asti eli uuden vähäpäästöisen auton hankintaan voi hyödyntää useampia romutuspalkkioita. Tukea myönnetään enintään yhden uuden auton hankintahinnan verran."

Tiedotteen julkaisemisen jälkeen Liikenne- ja viestintäministeriö lähetti 22.1.2021 päivätyyn kirjeen Liikenne- ja viestintävirastolle siitä, miten ministeriö tulkitsee alkuperäisen romutuspalkkiolain avustuksen määrää koskevaa säännöstä. Ministeriön näkemys oli, että jo alkuperäisen muuttamattoman romutuspalkkiolain 1 ja 3 §:n säännökset mahdollistivat vain yhden romutuspalkkion myöntämisen yhtä hankittavaa henkilöautoa varten. Kirjeen mukaan ministeriön näkemys ei kuitenkaan ollut Liikenne- ja viestintävirastoa sitova ja sen tarkoitus ei ollut vaikuttaa siihen, miten virasto ratkaisee yksittäiset romutuspalkkiohakemukset.

Liikenne- ja viestintävirasto muutti avustuksen määrää koskevan säännöksen tulkintansa siten, että aiemmasta neuvonnastaan ja viestinnästään huolimatta yhden uuden vähäpäästöisen henkilöauton hankintaa voitaisiin myöntää vain yksi romutuspalkkio. Ainoastaan yhden palkkion myöntämismahdollisuutta koskeva tiedote julkaistiin viraston kotisivulla 25.1.2021.

Liikenne- ja viestintävirasto on 4.3.2021 tehnyt ensimmäiset päätökset hakemuksista, joissa on haettu yhtä useampaa romutuspalkkiota yhden uuden henkilöauton hankintaan. Päätösten tekeminen viivästyi lain oikean tulkinnan selvittämisen vuoksi. Yhtään päätöstä, jossa olisi myönnetty yhtä useampi romutuspalkkio yhden uuden auton hankintaan ei ollut tehty.

Romutuspalkkiolain avustuksen määrää koskevan 3 §:n tulkintaepäselvyys on välittömästi ja suoraan vaikuttanut Liikenne- ja viestintäviraston siitä antamaan neuvontaan ja tiedottamiseen. Asiasta on viestitty ja sitä koskevaa neuvontaa on annettu sen mukaisesti, mikä on kulloinkin ollut Liikenne- ja viestintäviraston vallitseva tulkinta niputuspalkkioiden ja useamman romutuspalkkion myöntämisen mahdollisuudesta.

Liikenne- ja viestintäviraston neuvonta ja viestintä on vastannut sitä, miten virasto on lain voimassaoloajan eri vaiheissa tulkinnut myönnettävien romutuspalkkioiden määrää koskevaa säännöstä. Neuvonta ja tiedottaminen on ollut vallitsevan tulkinnan mukaista, vaikka siihen on liittynyt lain tulkintaan sisältyvää tavanomaista epävarmuutta.

Säännöksen oikeasta tulkinnasta poikkeava aiempi neuvonta ja viestintä, joiden mukaan ns. niputuspalkkioiden myöntäminen olisi ollut mahdollista, ovat perustuneet viraston ajankohdan mukaiseen näkemykseen lain oikeasta tulkinnasta. Tahallisesti tai tarkoituksellisesti virasto ei ole neuvonut tai viestinyt asiasta virheellisesti.

Siihen, että avustusten määrää koskeva laintulkinta ja sitä koskeva neuvonta ja viestintä, ovat vaihdelleet liikenne- ja viestintävirastossa lain voimassaolon alussa vaikutti osaltaan myös se, että romutuspalkkiolaki ja palkkiojärjestelmän muutokset valmisteltiin poikkeuksellisen kiireellisesti ja nopeasti. Lain täytäntöönpanoon ei saatu Liikenne- ja viestintävirastoon lisähenkilöstöä. Kiireen ja resurssivajeen vuoksi myös sisäisessä tiedonkulussa oli haasteita, ja tieto tulkintaan ja neuvonnan sisältöön liittyvistä haasteista kulki liian hitaasti viraston sisällä asiantuntijatasolta viraston johdolle.

Liikenne- ja viestintävirasto arvioi yleisesti, että viraston antamasta romutuspalkkioiden niputtamisen hyväksyvistä aiemmasta neuvonnasta ja tiedottamisesta on syntynyt haittaa kansalaisille, jotka ovat toimineet ns. vilpittömässä mielessä. Tämä arvio koskee ainakin niitä luonnollisia henkilöitä, jotka ovat viraston neuvonnan, viestinnän tai niihin liittyvän uutisoinnin perusteella romuttaneet useita säädettyt muut myöntämisedellytykset täyttäviä autojaan ennen 25.1.2021 ja olettaneet perustellusti saavansa romutettujen autojen määrän mukaisesti yhtä useamman romutuspalkkion yhden uuden henkilöauton hankintaan. Viraston neuvonta ja viestintä ei näissä tapauksissa ole viraston arvion mukaan ollut hallintolain 6 §:ssä säädetyn hallinnon oikeusperiaatteen, jonka mukaan viraston toiminnan on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia, mukaista.

Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että luottamuksensuojan toteutuminen on erityisen tärkeää romutuspalkkiolain avustuksen määrää koskevan säännöksen soveltamisessa sekä sitä koskevassa viranomaisen viestinnässä ja neuvonnassa. Romutettavaa autoa ja hankittavaa autoa koskevat romutuspalkkion edellytykset ovat jo hakemusvaiheessa sellaisia, että niiden täyttämiseen liittyviä autoja koskevia toimia on mahdoton tai vaikea peruttaa, jos palkkiota ei myönnetä ollenkaan tai sitä myönnetään vain osittain haetusta määrästä. Toisaalta romutuspalkkion myöntäminen on haetun määrän osalta aina kuitenkin epävarmaa, koska palkkion myöntäminen on riippuvainen palkkioiden myöntämiseen varatun määrärahan riittävydestä sekä siitä, että myöntämisessä tulee soveltaa myös valtionavustuslain yleisiä myöntämisedellytyksiä.

Liikenne- ja viestintävirasto on selvittänyt romutuspalkkiolain soveltamista sekä soveltamista koskevaan neuvontaansa ja viestintäänsä liittyvää luottamuksensuojaa ja mahdollista vahingonkorvausvelvollisuutta virheellisestä toiminnasta. Virasto on myös jo varhaisessa vaiheessa keskustellut Valtiokonttorin kanssa tapahtuneesta sekä siitä mahdollisesti aiheutuvien valtiota koskevien vahingonkorvausvaatimusten käsittelystä ja käsittelyn sujuvuudesta.

Niputushakemuksia, joissa haetaan yhtä useampaa romutuspalkkiota yhden auton hankintaan, oli selvitystä annettaessa (5.3.2021) saapunut virastoon 323. Näistä hakemuksista 155 täytti romutuspalkkion myöntämisen muut edellytykset.

Liikenne- ja viestintäviraston mukaan myönnettävien romutuspalkkioiden määrää koskeva viraston neuvonta ja tiedottaminen ei ole ollut onnistunutta. Vaihdellettu ja muuttunut neuvonta ja tiedottaminen ei ole monilta osin ollut hallintolain 6 § oikeutettuja odotuksia ja luottamuksensuojaa koskevan hallinnon oikeusperiaatteen mukaista. Ensisijainen syy kokonaisuutena epätyytyttävään neuvontaan ja tiedottamiseen on ollut lain tulkinnan muuttuminen juuri ennen lain voimaantuloa ja se, että lain oikea tulkinta vakiintui vasta lähes kaksi kuukautta myöhemmin. Lisäksi neuvonnassa ja tiedottamisessa on ollut muutakin epätyytyttävää.

Liikenne- ja viestintävirasto tulee tapahtuneen perusteella kehittämään toimintaansa neuvonnan ja tiedottamisen osalta ja varmistamaan sisäisin prosessein, että ne perustuvat lain oikeaan tulkintaan ja soveltamiseen. Liikenne- ja viestintävirasto pahoittelee aiempaa neuvontaansa ja tiedottamistaan, jonka mukaan useamman romutuspalkkion myöntäminen yhden uuden auton hankintaan olisi ollut mahdollista. Neuvonta ja tiedottaminen on aiheuttanut kohtuutonta epävarmuutta niille, jotka ovat hakeneet tai suunnitelleet hakevansa romutuspalkkiota.

2.2 Tietoja asian muusta käsittelystä

Vastauksessa 19.2.2021 kirjalliseen kysymykseen ([KK 14/2021 vp](#)) liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka on esittänyt romutuspalkkiolain muutokseen 163/2021 liittyen muun muassa seuraavaa.

”Kyse on puhtaasti lakiteknisestä tarkennuksesta. Joulukuussa 2020 voimaan tullut laki itsessään rajaa tuen saamisen ainoastaan yhteen romutuspalkkioon hankittavaa uutta autoa kohden, joten tehty tarkennus ei vaikuta tuen myöntämisen ehtoihin. Hallituksen esitykseen sisältyvä siirtymäsäädös ei siten vaikuta palkkion myöntämisen edellytyksiin.

Tuen myöntämisestä vastaa Liikenne- ja viestintävirasto, jolla on yksinomaan toimivalta asiassa. Epäselvyys tuen myöntämisessä liittyy viraston tulkintaan romutuspalkkion myöntämisen ehdoista.

... Joulukuussa voimaan tulleessa laissa romutuspalkkiosta on säädetty muutoksenhausta. Hakijalle on viime kädessä turvattu oikeus saada asiansa käsiteltyä tuomioistuimessa”

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on käsitellyt romutuspalkkiota koskevan lainsäädännön tulkinnassa syntyneitä epäselvyyksiä omana asianaan ([O 10/2021 vp](#) - Epäselvyydet romutuspalkkiota koskevan lain soveltamisessa, vireille 16.3.2021). Valiokunta hankki asiassa selvityksen liikenne- ja viestintäministeriöltä ja kuuli siinä myös muita asiantuntijoita sekä hankki asiantuntijalausuntoja. Liikenne- ja viestintäministeriön [selvityksessä](#) valiokunnalle on esitetty muun muassa seuraavaa:

”Lain soveltamiseen liittynyt epäselvyys on voinut johtua osaltaan siitä syystä, että kokonaisuuden sijaan on luettu ja ryhdytty tulkitsemaan vain yhtä pykälää ja sen säännöksiä (2 §). Lisäksi kun uusi romutuspalkkiolaki on 2 §:n osalta ollut osittain toisen sisältöinen, eikä ennen lainmuutosta säädös sisältänyt nimenomaista kieltoa yhtä useamman palkkion myöntämiseen uuden auton hankintaan, on voinut syntyä tulkinta, että laki mahdollistaa useamman romutuspalkkion käyttämisen.

Romutuspalkkiolain valmistelussa lähtökohtana on kuitenkin ollut, kuten aiemmissakin romutuspalkkioissa, että romutuspalkkion voi saada ainoastaan kerran yhtä hankittavaa uutta autoa tai laissa määriteltyä muuta kohdetta kohden. Valmistelun yhteydessä ei ole arvioitu tai esitetty muuta vaihtoehtoa.

Kaikissa romutuspalkkiolaeissa on säädetty verovarojen käytöstä siten, että avustusta myönnetään tietty euromäärä henkilöauton hankintaa varten tai vastaan (3 §). Tältä osin sääntely on ollut yhdenmukainen. Lain sanamuoto tukee tulkintaa, että yhden uuden henkilöauton hankintaan voidaan myöntää vain laissa nimenomaisesti mainittu euromäärä.”

”Liikenne- ja viestintäviraston ja ministeriön asiantuntijat keskustelivat eri vaiheissa lain soveltamisesta. Keskusteltaessa useamman romutuspalkkion hyödyntämisestä tuli myös esiin, että laissa ei ole aivan nimenomaista kieltoa saada useampi romutuspalkkio ja tähän liittyy tulkinnallinen epävarmuus, jos joku tekisi hakemuksen ja virasto tämän joutuisi päättämään. Keskustelut ymmärrettiin virastossa niin, että ministeriössä katsottaisiin usean romutuspalkkion saamisen olevan mahdollista ja että lakia olisi tulkittava asiakkaan eduksi, koska laissa ei ollut nimenomaista kieltoa saada useampi romutuspalkkio.

Keskustelujen sisältöön ja syntyneeseen tulkintaan vaikutti myös se, että sekä ministeriössä että virastossa oli käsitys, että hakemuksia useamman romutuspalkkion hyödyntämisestä tulisi joka tapauksessa hyvin vähän, koska romutuspalkkion muut kriteerit vähentäisivät mahdollisuutta usean palkkion hakemiseen.”

Selvityksen johdosta valiokunta päätti kokouksessaan 29.4.2021 lähettää ministeriölle kirjeen. Siinä valiokunta kiinnitti huomiota lain tulkinnan, viranomaistiedottamisen ja oikeusturvan toteuttamisen yleisiin perusteisiin sekä kehotti ministeriötä arvioimaan yhteistyössä Liikenne- ja viestintäviraston kanssa, mihin konkreettisiin toimenpiteisiin ja mahdollisiin toimintatapojen muutoksiin esille tulleiden ongelmien vuoksi oli syytä ryhtyä.

Liikenne- ja viestintäministeriön [tiedotteessa 27.5.2021](#) on kerrottu kehittämistoimista, joilla pyritään välttämään romutuspalkkion kaltaisia epäselviä tilanteita.

Valtiokonttorin oikeusasiamiehen kanslialle toimittamien, oikeusasiamiehen kanslian vuosikertomuksissa tarkemmin kerrottujen tietojen mukaan Valtiokonttorin [vuonna 2021](#) valtion yleiseen vahingonkorvausvelvollisuuteen perustuviin vaatimuksiin antamasta 1 319 korvauspäätöksestä merkittävä osa perustui Liikenne- ja viestinviraston neuvontaan henkilöautojen romutuspalkkioista. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalla korvauksia maksettiin yhteensä 4 230 000 euroa ja esitettyjä korvausvaatimuksia oli 329. Valtiokonttorin ratkaisuisissa maksetun korvauksen määrä vaihteli muutamasta tuhannesta eurosta useampiin kymmeniin tuhansiin euroihin. Edelleen [vuonna 2022](#) Valtiokonttori maksoi yli 20 tapauksessa huomattavan määrän korvauksia asiakkaille, jotka olivat viranomaisen neuvontaan luottaen romuttaneet useita autoja romutuspalkkioita saadakseen. Korvaussummat vaihtelivat 1 000–103 000 euron välillä.

3 RATKAISU

3.1 Oikeusohjeet

Perustuslaki

Perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia.

Lain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Säännöksen 2 momentin mukaan hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Lain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen.

Hallintolaki

Hyvän hallinnon perusteista säädetään hallintolain 2 luvussa. Lakia koskevan hallituksen esityksen mukaan (HE 72/2002 vp) esityksen tarkoituksena on säätää sellaisista hyvää hallintoa ilmentävistä laadullisista vaatimuksista, joiden on katsottu kuuluvan perustuslain 21 §:n 2 momentin lainsäädännöllisen toimeksiannon alaan.

Hallinnon oikeusperiaatteita koskevan 6 §:n mukaan viranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Viranomaisen toimien on oltava puolueettomia ja oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden. Niiden on suojattava oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia.

Säännöksen perusteluissa (HE 72/2002 vp) todetaan luottamuksensuojasta muun muassa seuraavaa.

Luottamuksensuojaperiaate puolestaan merkitsee ennen muuta yksilön suojaa julkista valtaa vastaan. Luottamuksen suojaamisen keskeisenä sisältönä on, että yksityisten tulee voida luottaa viranomaisten toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen sekä viranomaisten tekemien hallintopäätösten pysyvyyteen. Periaatteen soveltamisessa on kysymys siitä, millä edellytyksillä yksityinen oikeussubjekti voi luottaa julkista valtaa käyttäen tehdyn päätöksen pysyvyyteen ja minkälainen turva tällä on viranomaisten toiminnan odottamattomia muutoksia vastaan.

Luottamuksen suojaaminen on rajoitettu koskemaan oikeusjärjestyksen perusteella oikeutettuja odotuksia. Tämä edellyttää, että suojaamisen kohteena olevat odotukset voidaan perustaa viime kädessä johonkin oikeusjärjestyksen kokonaisuuden keskeisistä ainesosista, joita ovat lainsäädäntö, yleiset oikeusperiaatteet ja kansainväliset sopimukset.

Yksityisen tietoinen lainvastainen menettely tai se, että oikeustilan muutos on ollut ennakoitavissa, eivät oikeuttaisi suojaamisen arvoiseen luottamukseen. Edellytyksenä siis olisi, ettei päätös perustu asianosaisen antamiin virheellisiin tai olennaisesti puutteellisiin tietoihin. Oikeutettuna odotuksena ei pidetä myöskään pelkkiä oletettuja taloudellisia odotuksia. Näin esimerkiksi viranomaisten esittämät käsitykset tai lupaukset hallinnon asiakkaille eivät saa aikaan sellaista oikeudellisesti perusteltua odotusta, johon voitaisiin vedota. Luottamuksen suojan arviointi perustuu viime kädessä tapauskohtaiseen harkintaan, jossa yksityisen luottamusta tulee punnita suhteessa julkiseen etuun.

Oikeuskirjallisuudessa todetaan luottamuksensuojasta muun muassa seuraavaa:

Luottamuksensuoja on kiinteästi sidoksissa oikeusvarmuuden periaatteeseen ja erityisesti oikeudellisen jatkuvuuden ja viranomaistoiminnan johdonmukaisuuden vaatimuksiin. Julkisoikeudessa periaate on yhteydessä oikeusvoimaan, viranomaisten päätösten pysyvyyteen, taannehtivuuskieltoon ja vilpittömän mielen suojaan. Luottamuksensuojan käsitteelliseen perusmalliin voidaan katsoa kuuluvan luottamusvaatimus, siihen perustuva toiminta, toiminnan suojaamisen arvoisuus ja intressipunninta. Luottamusvaatimus tarkoittaa perusteltua viranomaistoimintaan kohdistuvaa odotusta. Henkilö voi perustellusti odottaa viranomaisen käyttäytyvän määrättyllä tavalla. Luottamusvaatimus ei kuitenkaan ole perusteltua, mikäli oikeustilan muutos on ollut kohtuudella ennakoitavissa. Viranomaisen esittämät yleisluonteiset käsitykset eivät yleensä tue luottamusvaatimusta. Hallinnolliset yleisohjeet voivat kuitenkin sinänsä olla luottamusvaatimuksen perusteena, samoin viranomaisen antama yleinen informaatio. Myös viranomaisen asiakkaalle antamat neuvot voivat vastaavasti sitoa viranomaista. Toisena edellytyksenä on todettu, että henkilön on pitänyt tämän pohjalta ryhtyä toimiin tai jättää tekemättä jotakin siten, että peruuttaminen ei enää ole mahdollista ilman haitallisia seuraamuksia. Kolmanneksi luottamuksen on oltava suojaamisen arvoinen. Lainvastaista toimintaa oikeusjärjestys ei lähtökohtaisesti suojaa, ja myös asianosaisen vilppi poistaa suojantarpeen. Mikäli viranomaisen toiminnan virheellisyys, esimerkiksi neuvon virheellisyys, on ollut asiakkaan kohtuudella havaittavissa, luottamusta ei suojata.

Mikäli aiemmat edellytykset ovat täyttyneet, viranomaisen arvioi tapauskohtaisesti intressipunninnalla, onko henkilön luottamusta aiheellista suojata vai onko viranomaisen toiminnan intressi sittenkin painavampi. Viranomaisen toimintaa ja sen muutoksia tarkasteltaessa keskeisiä ovat ne perusteet, joita viranomaisen on esittänyt toimintalinjansa tueksi. (Heikki Kulla: Hallintomenettelyn perusteet, 2018, s. 117–121.)

Neuvonnasta ja luottamuksensuojasta on edelleen esitetty, että lähtökohtaisesti viranomaisen neuvojen tulee olla sisällöltään oikeita ja lainmukaisia. Perinteisesti on korostettu sitä, että neuvonnassa ei ole kyse päätöksenteosta. Vasta asian päättäessään toimivaltainen viranomaisen ilmaisee lain mukaan sitovan kannan asiaan. Vain viranomaisen antamalla asiakirjoilla on julkinen luotettavuus, ei sen sijaan valmistelevalle virkamiehelle kannanotoilla. On todettu, että näillä perusteilla on voitu päätyä siihen, että virkamiehen antamalla neuvolla ei ole sitovia oikeusvaikutuksia. Näin yksioikoinen kanta ei kuitenkaan ole hyväksyttävissä perusoikeuksien ja luottamuksensuojan näkökulmasta. Edelleen on todettu, ettei neuvojen ehdoton julkinen luotettavuuskaan ole onnistunut lähtökohta. Virheellisen neuvon vaikutuksia onkin arvioitava tapauskohtaisesti ottaen huomioon myös luottamuksensuojan edellytykset, kuten neuvoa pyytäneen aseman suojaamisen arvoisuus. Tällä perusteella esimerkiksi neuvon saaneen vilpillinen menettely, neuvon ilmeinen lainvastaisuus tai virheen ilmeisyys on yleensä luottamuksensuojan esteenä. (Heikki Kulla, em. teos. s. 131–132.)

Luottamuksensuojan saamisen edellytyksenä on ensinnäkin se, että yksityiselle on muodostunut oikeutettuja odotuksia ennen viranomaisen uusia toimia. Viranomaisen kehoitus tai nimenomainen neuvo toimia tietyllä tavalla taikka viranomaisen sitoumus tai lupaus perustaa yleensä oikeutettuja odotuksia. Toisena edellytyksenä on oikeutettujen odotusten lainmukaisuus. Myönnetyn luvan tai etuuden, annetun neuvon tai lupauksen ja viranomaisen sitoumuksen on oltava oikeusjärjestyksen mukainen, jotta siihen voi kohdistua oikeutettu, legitiimi odotus. Viranomaisen on perustuslain 2 §:n 3 momentin mukaan noudatettava tarkoin lakia, joten viranomaisen ilmeisen lainvastainen päätös, ohje tai neuvo ei välttämättä sellaisenaan perusta sen saajalle oikeutettua odotusta, joka edellyttäisi viranomaisen käyttävän päätösvaltaansa tai muuten toimivan lainvastaisesti. Viranomaisen selvästi lainvastainen neuvo, ohje tai lupaus saattaa kuitenkin aiheuttaa viranomaiselle velvollisuuden korvata vahinko, jonka tällaisen toimen noudattamisesta on aiheutunut. Kolmantena luottamuksensuojan edellytyksenä on asianosaisen vilpittömän mielen. (Olli Mäenpää: Yleinen hallinto-oikeus, 2017, s. 169–171.)

Palveluperiaatteesta ja palvelun asianmukaisuudesta säädetään hallintolain 7 §:ssä. Sen 2 momentin mukaan viranomaisen velvollisuudesta tiedottaa toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden ja yhteisöjen oikeuksista ja velvollisuuksista toimialaansa liittyvissä asioissa säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 20 §:n 2 momentissa.

Neuvontaa koskevan hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta.

Perustelujen (HE 72/2002 vp) mukaan momentin säännös hallintoasian hoitamiseen liittyvästä neuvonnasta ilmentäisi lähinnä vaatimusta menettelyllisestä neuvontavelvollisuudesta. Tämä edellyttäisi, että viranomaisen antaa asiakkailleen neuvoja esimerkiksi siitä, miten asia pannaan vireille ja mitä asiakirjoja tulee esittää asian vireille panemiseksi. Viranomaisen on huolehdittava siitä, että asiakkaalla on selkeä käsitys menettelyllisten oikeuksiensa käyttämisestä. Neuvonnan yhteydessä ei voida ennakoida yksittäisten hakemusten tosiasiallista menestymistä. Neuvontavelvollisuutta täydennettäisiin viranomaiselle asetetulla yleisellä velvoitteella vastata asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Asioinnilla tarkoitettaisiin paitsi hallintoasian hoitamiseksi tarpeellisten toimenpiteiden suorittamista myös tosiasialliseen hallintotoimintaan liittyvää asiointia viranomaisessa.

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta

Lain 20 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen on tiedotettava toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden ja yhteisöjen oikeuksista ja velvollisuuksista toimialaansa liittyvissä asioissa.

Romutuspalkkiolaki

Henkilöautojen romutuspalkkiosta vuosina 2020 ja 2021 säädettiin määräaikaaisesti 1.12.2020 – 31.3.2022 voimassa olleessa laissa [839/2020](#) seuraavasti.

Lain 1 §:n mukaan valtion varoista myönnetään avustusta uuden henkilöauton, sähköavusteisen polkupyörän, joukkoliikenteen kausilipun tai joukkoliikenteen matkustusoikeutta sisältävän yhdistämispalvelun hankintaan romutettavan auton tilalle (romutuspalkkio) valtion talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa vuosina 2020 ja 2021 siten kuin tässä laissa säädetään. Valtionavustuksista säädetään lisäksi valtionavustuslaissa.

Romutuspalkkion myöntämisen edellytyksistä säädettiin lain 2 §:ssä. Sen 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää romutuspalkkion sellaiselle luonnolliselle henkilölle, joka täyttää säännöksestä ilmenevät edellytykset. Säännöksen 4 momentin mukaan romutuspalkkio voidaan myöntää samasta romutetusta henkilöautosta ainoastaan kerran.

Lain 2 §:ää muutettiin 26.2.2021 voimaan tulleella lailla [163/2021](#) lisäämällä siihen uusi 5 momentti. Kyseisen momentin mukaan yhden uuden henkilöauton, sähköavusteisen polkupyörän, joukkoliikenteen kausilipun tai joukkoliikenteen matkustusoikeutta sisältävän yhdistämispalvelun hankintaa vastaan voidaan myöntää vain yksi romutuspalkkio. Lisäksi romutuspalkkiolakiin lisättiin kyseisellä lainmuutoksella uusi 9 § (Siirtymäsäännökset). Sen mukaan hakemukseen, joka on tehty ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lainmuutoksen perustelujen mukaan ([HE 257/2020 vp](#)) esityksen tarkoituksena on täsmentää romutuspalkkion myöntämisen edellytyksiä siten, ettei usean romutuspalkkion hyödyntäminen ole mahdollista yhden henkilöauton, sähköavusteisen polkupyörän, joukkoliikennelipun tai joukkoliikenteen matkustusoikeutta sisältävän yhdistämispalvelun hankintaan. Esityksen tavoitteena on säätää romutuspalkkion myöntämisen edellytyksistä täsmällisemmin ja selkeyttää ehtoja tulkinnallisen epäselvyyden poistamiseksi. Edelleen perusteluissa on esitetty, että henkilöautojen romutuspalkkiosta vuosina 2020 ja 2021 annettuun lakiin ehdotettu muutos on luonteeltaan tekninen. Lain 2 §:n muutosta koskevissa yksityiskohtaisissa perusteluissa esitetyn mukaan lain edellytysten täyttyessä yhdelle hakijalle voidaan myöntää useampi romutuspalkkio, jos hakija tekee useamman hankinnan. Yhtä hankintaa vastaan voitaisiin kuitenkin myöntää ainoastaan yksi romutuspalkkio. Perustelujen mukaan tarkoituksena on tulkinnallisen epäselvyyden vuoksi selkeyttää romutuspalkkion myöntämisen ehtoja. Romutuspalkkion myöntämisen muihin edellytyksiin ei esitetä muutosta.

Lain 9 §:n yksityiskohtaisen perustelujen mukana pykälän tarkoituksena on selkeyttää sitä, mitä säännöksiä sovellettaisiin vanhan lain aikana tehtyyn hakemukseen.

Hallituksen esityksen säätämisperusteluissa esitetään seuraavaa.

”Ne romutuspalkkiota koskevat hakemukset, jotka on jätetty ennen tämän lain voimaantuloa, ratkaistaisiin henkilöautojen romutuspalkkiosta vuosina 2020 ja 2021 (839/2020) annetun lain mukaisesti. Lainsäädännön muutos vaikuttaisi lain voimaantulon jälkeen haettavaan tukiin. Lain mukainen menettely olisi tasapuolinen ja yhdenvertainen. Romutuspalkkio myönnettäisiin hakijoille yhdenmukaisesti hakemushetkellä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Muutettava lainsäädäntö ei ole muodostanut hakijalle sellaista perusteltua odotusta tulevasta tuesta, joka kuuluisi omaisuudensuojan piiriin tai asettaisi hakijoita eriarvoiseen asemaan. Täten muutos ei merkitsisi rajoitusta ihmisten yhdenvertaisuuteen tai omaisuuden suojaan.”

Hallituksen esityksestä antamassaan mietinnössä liikenne- ja viestintävaliokunta ([LiVM 1/2021 vp](#)) on muun muassa todennut pitävänsä erittäin valitettavana, että romutuspalkkiota koskevan sääntelyn viranomaistulkintoista on syntynyt epäselviä ja ikäviä tilanteita, erityisesti romutuspalkkion hakijoiden mutta myös automyyjien kannalta. Edelleen mietinnössä esitetään, että valiokunnan esittelevältä ministeriöltä saaman selvityksen mukaan nyt voimassa oleva laki on sanamuodoiltaan riittävän yksiselitteinen ja siihen ei sisälly sääntelykokonaisuus ja lain tarkoitus huomioon ottaen tulkinnanvaraisuutta. Valiokunta kuitenkin piti kokonaistilanne huomioon ottaen perusteltuna, että sääntelyä täsmennetään esityksessä ehdotetulla tavalla. Mietinnössään valiokunta korosti, että toimivaltaisen viranomaisen laintulkintojen ja kansalaisille annettavien ohjeistusten tulee olla johdonmukaisia ja kaikilta osin sellaisia, että vilpittömässä mielessä toimivalle kansalaiselle tai yritykselle ei aiheudu tulkintoista ja päätöksistä kohtuuttomia seurauksia. Valiokunta piti erittäin tärkeänä, että romutuspalkkion hakijoiden ja autoalan yritysten oikeusturva toteutuu asianmukaisesti.

Lain 3 §:n 1 momentin mukaan romutuspalkkiota myönnetään valtion varoista 2 000 euroa henkilöauton hankintaa vastaan, jonka käyttövoimana on joko kokonaan tai sen toisena käyttövoimana on sähkö, korkeaseosetanoli tai metaanista koostuva polttoaine. Säännöksen 2 momentin mukaan romutuspalkkiota myönnetään valtion varoista 1 000 euroa henkilöauton hankintaa vastaan, jonka päästöt ovat enintään 120 grammaa hiilidioksidia kilometriltä. Romutuspalkkiota myönnetään säännöksen 3 momentin mukaan valtion varoista sähköavusteisen polkupyörän, joukkoliikenteen kausilipun tai joukkoliikenteen matkustusoikeutta sisältävän yhdistämispalvelun hankintaa vastaan hankintahinnan verran, enintään kuitenkin 1 000 euroa.

Romutuspalkkiolain muutoksenhakua koskevan 6 §:n mukaan tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa hakea oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Laki Liikenne- ja viestintävirastosta

Lain 2 §:n 1 momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto hoitaa muun muassa valtioneuvoston ja valtionavustustehtäviä (kohta 11).

3.3 Arviointi

Liikenne- ja viestintäviraston romutuspalkkiolaista antamassa neuvonnassa ja viestinnässä on ajanjaksoilla 1.12.2020-4.1.2021 ja 18.1.-22.1.2021 kerrottu, että yhtä useamman romutuspalkkion myöntäminen yhden auton hankintaa varten olisi mahdollista. Viestintä on vastannut viraston tuolloista näkemystä romutuspalkkiolain oikeasta tulkinnasta. Viraston tulkinnan muututtua siinä, kuinka monta romutuspalkkiota on lain mukaan mahdollista käyttää yhtä lain edellytykset täyttävää ajoneuvoa kohden, myös viraston viestintää on muutettu. Viraston kotisivuilla 25.1.2021 julkaistussa tiedotteessa on kerrottu seuraavaa: "Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että voimassaolevan romutuspalkkiolain säännökset mahdollistavat vain yhden romutuspalkkion yhtä hankittavaa henkilöautoa, sähköistä polkupyörää tai joukkoliikenteen palvelua kohden, avustukselle asetettujen kaikkien edellytysten muutoin täytyessä."

Liikenne- ja viestintäviraston päätöksenteko on vastannut viraston tiedotteessa 25.1.2021 kerrotun mukaista laintulkintaa. Tämä on tarkoittanut sitä, että yhden uuden henkilöauton hankintaan on myönnetty vain yksi romutuspalkkio siitä riippumatta, onko palkkiota haettu ennen vai jälkeen romutuspalkkiolain muutoksen voimaantuloa 26.2.2021.

Liikenne- ja viestintäviraston neuvonta ja tiedottaminen on poikennut joulukuussa 2020 ja edellä tarkoitettuina ajanjaksoina tammikuussa 2021 siitä, mikä viraston myöhemmän tulkinnan mukaan on romutuspalkkiolain oikea tulkinta myönnettävissä olevasta romutuspalkkioiden määrästä yhtä uutta ajoneuvoa kohden, ja jonka laintulkinnan mukaisesti virasto on myös ratkaissut sille tehdyt ”nippuromutushakemukset”. Tämä on johtanut siihen, että henkilöt, jotka ovat viraston viestintään perustuen romuttaneet useita säädetyt muut romutuspalkkion myöntämisen edellytykset täyttäviä autoja ja ovat olettaneet saavansa romutettujen autojen määrän mukaisesti yhtä useamman romutuspalkkion yhden uuden henkilöauton hankintaan, ovatkin saaneet vain yhden romutuspalkkion. Sitten Valtiokonttori on ratkaissut useita Liikenne- ja viestintäviraston kysymyksessä olevaan viestintään perustuneita korvausvaatimuksia ja maksanut huomattavan määrän korvauksia henkilöille, jotka olivat Liikenne- ja viestintäviraston viestintään luottaen romuttaneet useita autoja.

Asiassa on kysymys Liikenne- ja viestintäviraston neuvonnasta ja tiedottamisesta, jonka viestinnän sisältö on kysymyksessä olevin kohdin perustunut viraston tulkintaan romutuspalkkiolaista.

Olen kanteluasiassa EOAK/2078/2018, jossa oli kysymys kantelijan viranomaiselle esittämästä pyynnöstä vahvistaa, ettei kantelija tarvitse erästä lupaa todennut, että vaikka ennakkoratkaisumenettelystä ei ole säädetty, viranomaiset antavat toisinaan esimerkiksi ennen lupahakemuksen vireille tuloa, ennalta kannanottoja luvan myöntämisen edellytyksistä. Tällöin kysymys on ennakkolisesta kannanotosta, jolla ei sitovalla tavalla ratkaista lupa-asian lopputulosta. Edelleen totesin, että tällaisissa, lupa-asian lopputulosta ennakoivissa lausumissa, sikäli kuin viranhaltijat sellaisia katsovat voivansa antaa, on syytä pidättäytyä ilmaisemaan lähinnä vain arvioita asian todennäköisestä tai mahdollisesta lopputuloksesta. Totesin myös, että viranomainen saattaa antaa tällaisia ennakkollisia kannanottoja neuvonnan puitteissa.

Tähän liittyen oikeuskirjallisuudessa on esitetty, että neuvontavelvollisuus ei ulotu sisällölliseen neuvontaan, mutta että sitä ei kuitenkaan ole kielletty. Neuvottaessa ei ole aihetta sitovan tuntuisesti ennakoida yksittäisen asian menestymistä, vaikka yleisiä tietoja ratkaisukäytännön linjauksista on aiheellista antaa. (Heikki Kulla: Hallintomenettelyn perusteet, 2018, s. 129–130.)

Edelleen oikeuskirjallisuudessa on esitetty, että neuvonta voi käytännössä ulottua myös käsiteltäväksi tulevan asian sisältöön siltä osin kuin kysymys on viranomaisen ratkaisukäytännöstä tai vakiintuneesta oikeuskäytännöstä. Jos noudatetun ratkaisukäytännön perusteella on esimerkiksi hyvin todennäköistä, että hakemus tulee hyväksytyksi tai hylätyksi, noudatettua käytäntöä koskeva arvio voidaan ilmoittaa neuvonnan yhteydessä. Ilmoitus ei kuitenkaan sido viranomaista päätöksen teossa. Neuvontaan sisältyvän arvion alustavuudesta on paikallaan huomauttaa sellaista annettaessa. (Olli Mäenpää: Hallintolaki ja hyvän hallinnon takeet, 2017, s. 214–215).

Käytettävissäni olevien asiakirjojen perusteella Liikenne- ja viestintävirastossa tehty laintulkinta avustuksen määrästä ja ”nippuromutuksen” mahdollisuudesta on ensimmäisen kerran muuttunut vähän ennen lain voimaantuloa. Romutuspalkkiolain tulkinnallisuus nyt kysymyksessä olevassa suhteessa on siten noussut Liikenne- ja viestintävirastossa esiin jo tuossa vaiheessa, ja epäselvyys lain tulkinnasta on jatkunut aina tammikuun 2021 loppupuolelle asti. Viraston asiaa koskevassa viestinnässä on tuona aikana myös ollut tauko (4.–18.1.2021), kun laintulkintaa on uudelleen selvitetty.

Viranomaisen on tiedottaessaan toiminnastaan ja palveluistaan sekä yksilöiden ja yhteisöjen oikeuksista ja velvollisuuksista toimialaansa liittyvissä asioissa kuin myös neuvontaa antaessaan annettava oikeansisältöistä tietoa. Tässä asiassa Liikenne- ja viestintäviraston neuvonnassa ja muussa viestinnässä antama tieto on aluksi ollut virheellistä Liikenne- ja viestintäviraston sittemmin muuttamaan laintulkintaan ja viraston tekemiin päätöksiin nähden.

Viranomaisen on käsiteltävä toimivaltaansa kuuluvat asiat asianmukaisesti, mihin sisältyy velvollisuus käsitellä asioita huolellisesti. Viittaa edellä ennakkolisista kannanotoista todettuun ja korostan, että neuvonnassa ja muussa viestinnässä on syytä noudattaa erityistä huolellisuutta, kun kysymys on tiedon antamisesta asiasta, johon sisältyy tulkinnanvaraisuutta. Korostan myös, että yksittäisessä tapauksessa laintulkintakysymys voidaan saattaa tuomioistuimen arvioitavaksi käyttämällä laissa säädettyä muutoksenhakumahdollisuutta. Viimekädessä tällaiset laintulkintakysymykset ratkaisee siten riippumaton tuomioistuin.

Luottamuksensuojan osalta kysymys on siitä, onko hakijoilla ollut oikeus luottaa Liikenne- ja viestintäviraston antamaan neuvontaan ja tiedottamiseen siitä, että yhtä useamman romutuspalkkion myöntäminen yhden uuden ajoneuvon hankintaan on mahdollista vai onko asiassa ollut olemassa jokin sellainen peruste joka oikeuttaa muuttamaan neuvontaa ja tiedottamista luottamuksensuojaa rikkomatta.

Edellä esittämilläni perusteilla katson, ettei Liikenne- ja viestintäviraston menettely romutuspalkkiolaista tiedottaessa ja neuvoja siitä annettaessa ole täyttänyt viranomaismenettelyn asianmukaisuuden ja huolellisuuden vaatimusta. Lisäksi katson, että vilpittömässä mielessä olleet ja viraston viestinnän perusteella toimineet henkilöt nauttivat luottamuksensuojaa.

Ottaessani huomioon, ensinnäkin, että Valtiokonttori on maksanut korvauksia asiakkaille, jotka olivat viranomaisen neuvontaan luottaen romuttaneet useita autoja romutuspalkkioita saadakseen sekä Liikenne- ja viestintäviraston selvityksessä kerrotun neuvonnan ja tiedottamisen kehittämisen, ja toiseksi liikenne- ja viestintävaliokunnan edellä kerrotun asian käsittelyn ja sen johdosta toteutetut liikenne- ja viestintäministeriön tiedotteesta 27.5.2021 ilmenevät toimenpiteet, katson ettei asiassa ole enää aihetta muihin laillisuusvalvojan toimenpiteisiin.

4 TOIMENPITEET

Saatan edellä esittämäni käsitykset Liikenne- ja viestintäviraston tietoon lähettämällä sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.